

Algemene reactie op het wetsvoorstel resultaatgericht financieren

Dit wetsvoorstel maakt niet duidelijk wat vanuit cliëntperspectief de betekenis en eventuele meerwaarde van deze wijziging van de Wmo is. In de memorie van toelichting staat een enkel voorbeeld over huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast wordt, zonder enige toelichting, gesteld dat resultaatgericht beschikken bij begeleiding en dagbesteding voor de hand kan liggen. De algemene indruk is dat de wetwijziging beoogt om het samenspel tussen gemeenten en zorgaanbieders anders te organiseren, zonder dat daarbij de consequenties voor cliënten goed doordacht zijn.

Cliënten hebben voor alles behoefte aan maatwerk. Volgens het wetsvoorstel moeten gemeenten per soort maatwerkvoorziening bepalen of zij in hun beschikkingen een resultaatbeschrijving of een tijdsduurbeschrijving hanteren. Hiermee stelt de wetgever het aanbod centraal. Of een beschrijving in termen van resultaat of tijdsduur wenselijk is, hangt namelijk niet alleen af van het soort voorziening, maar ook en vooral van de persoonlijke situatie en voorkeuren van de cliënt. Om een voorbeeld te geven: een cliënt met een stabiele zorgvraag en een sterke behoefte aan zekerheid en structuur is gebaat bij duidelijkheid over een vast aantal uren begeleiding per week. Aan de andere kant kan een cliënt met een fluctuerende zorgvraag die begeleiding krijgt bij het verkrijgen van meer regie over het eigen leven, juist gebaat zijn bij een grote mate van flexibiliteit. MIND heeft geen principiële bezwaren tegen resultaatgericht beschikken, maar vindt dat het afgeven van beschikkingen op basis van een tijdsduurbeschrijving altijd mogelijk moeten zijn, als daar vanuit het belang van de cliënt goede redenen voor zijn..

In het streven om geschillen gemakkelijker te beslechten stelt dit wetsvoorstel dat gemeenten kunnen weigeren om klachten in behandeling te nemen, als het gaat 'over een gedraging waarover al eens eerder een klacht is ingediend' of 'indien het belang van de klager kennelijk onvoldoende is'. Wij begrijpen dat het wenselijk is om onnodige klachtprocedures te voorkómen, maar het wordt hier gemeenten ons inziens iets te gemakkelijk gemaakt om klachten niet in behandeling te nemen.

Het voorliggende wetsvoorstel geeft zorgaanbieders extra mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de inhoud van de beschikking en de kaders voor het ondersteuningsplan. Bovendien kunnen zij mandaat krijgen om het ondersteuningsplan tussentijds te wijzigen. In de memorie van toelichting zijn de rechten van de cliënt op dit punt uitermate vaag omschreven. De zorgaanbieder kan 'in overleg met de cliënt' nieuwe afspraken vastleggen over de dienstverlening. Het initiatief om de dienstverlening te wijzigen zal 'meestal bij de cliënt moeten liggen', maar de aanbieder kan 'in specifieke gevallen' op eigen initiatief de dienstverlening wijzigen. Daarbij zal de gemeente 'in regel' betrokken moeten worden. Het geven van een extra mandaat aan zorgaanbieders is niet zonder risico's, omdat er perverse prikkels kunnen ontstaan. Zo kan het voor zorgaanbieders aantrekkelijk zijn om juist zware of 'lastige' cliënten minder ondersteuning te bieden, omdat dat financieel gunstiger is en/of omdat het minder risico's oplevert voor de hulpverlener. De situatie kan dan ontstaan dat mensen die hulp het hardst nodig hebben de minste hulp krijgen. Dat dit soort mechanismen werkzaam kunnen zijn, weten we helaas uit ervaringen met de curatieve ggz.

Het wetsvoorstel bevat ook bepalingen die de transparantie ten aanzien van het kwaliteitsbeleid en de toezicht op kwaliteit moeten bevorderen. MIND ondersteunt dit streven, maar mist de aandacht voor de positie van cliëntorganisaties in dezen.

MIND onderschrijft ook het belang van openbaarmaking van toezichtinformatie. Het is ons echter niet duidelijk of dit wetsvoorstel daar rechtstreeks toe bijdraagt of alleen voorwaarden schept om op een later moment de transparantie eventueel te kunnen vergroten.

Voorstellen voor wijzigingen van het wetsvoorstel

Op basis van bovenstaande overwegingen doet MIND een aantal voorstellen voor aanpassingen van het wetsvoorstel:

- Neem in de memorie van toelichting een paragraaf op over gevolgen van dit wetsvoorstel voor de cliënt. Deze paragraaf moet ingaan op de praktische gevolgen voor cliënten en op de invloed die zij behouden op hun eigen ondersteuning en ondersteuningsplan. Hierbij zal ook expliciet aandacht moeten uitgaan naar andere maatwerkvoorzieningen dan huishoudelijke ondersteuning.
- Koppel de keuze tussen een beschikking met resultaatbeschrijving of tijdsduurbeschrijving los van het soort maatwerkvoorziening. Laat deze keuze altijd aan de individuele cliënt in overleg met de gemeente. Maak duidelijk dat de cliënt zich hierbij kan laten ondersteunen door familie, andere naasten of een onafhankelijk cliëntondersteuner.
- Leg vast dat een zorgaanbieder nooit zonder instemming van de cliënt de dienstverlening eenzijdig kan wijzigen.
- Versterk de positie van de cliënt in de klachtenprocedure, zodat het gemeenten minder makkelijk wordt gemaakt om een klacht niet in behandeling te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door een termijn aan te geven waarbinnen eenzelfde klacht niet twee keer achtereen in behandeling hoeft te worden genomen. Ook kunnen gemeenten verplicht worden om de keuze om een klacht niet in behandeling te nemen altijd te onderbouwen.
- Leg niet alleen vast dat gemeenten expliciet moeten maken hoe hun kwaliteitsbeleid tot stand komt en geëvalueerd wordt, maar voeg daaraan toe dat zij ook expliciet moeten maken hoe zij cliënten, familie en hun organisaties daarbij betrekken.
- Waarborg in dit wetsvoorstel maximale transparantie van toezichtinformatie en geef in de memorie van toelichting duidelijk aan hoe dit wetsvoorstel hieraan bijdraagt.